

1. EN UN DORMITORI, A REYKJAVÍK

L'HOME està estirat en un llit gros i antic, amb els ulls oberts.

La JOVE està asseguda a sobre d'una maleta, darrere el capçal de ferro del llit.

A sobre de la tauleta de nit hi ha un esmorzar i una poma.

Des del començament la JOVE canta fluix la cançó de «Feliç aniversari», amb el front enganxat als barrots del llit.

HOME, estirat: Qui ets?

JOVE: L'Elsa.

HOME: La porta era oberta, Elsa?

JOVE: M'ha obert la teva veïna. T'he portat l'esmorzar. (L'HOME mira la tauleta de nit.) La poma ja era aquí.

HOME: On és ella?

JOVE: La veïna? Ha xafardejat una estona i després ha marxat. D'on has tret aquest llit? S'hi dorm bé?

HOME: Quina hora és?

JOVE: No ho sé. Aviat. Encara treballes al banc? (*L'HOME mira el seu rellotge.*) Quan un es desperta ja en té prou amb reconèixer la seva habitació tal com la va deixar la nit abans. D'aquí que el moment més perillós del dia sigui el moment de despertar-se. Quants anys fas?

HOME: Com saps que és el meu aniversari?

JOVE: M'ho ha dit la veïna.

HOME: I com és que t'ha obert la porta?

JOVE: Li he dit que pensava que et podies haver suïcidat i m'ha obert de seguida. (*Sona el telèfon. Pausa.*) No contestes? Potser és algú que et vol felicitar.

El telèfon sona tres o quatre vegades més i després deixa de sonar.

HOME: Fa dies que truquen a la mateixa hora, i quan despenjo ningú diu res.

Pausa.

JOVE: T'han despatxat de la feina?

HOME: Sí.

JOVE: No serveix de res quedar-se al llit esperant que s'acabi el món.

Pausa. L'HOME s'incorpora.

HOME: On és la maleta?

JOVE, *sense aixecar-se:* M'hi he assegut jo a sobre. No et volia despertar arrossegant una cadira del menjador. (*L'HOME es posa el rellotge.*) Te'n vas de viatge?

Pausa.

HOME: Me'n vaig a Nova York.

JOVE: Te'n vas a viure a Nova York?

HOME: Vaig a veure la meva mare.

JOVE: La teva mare viu a Nova York?

HOME: Sí.

Pausa.

JOVE: No esmorzes?

HOME: No tinc gana.

Pausa.

JOVE: Té, per al viatge. (*Li allarga una pastilla.*)

HOME: Què és?

JOVE: Contra l'ansietat. Te l'has de posar a sota la llengua. Me les ha receptat el metge. (*Pausa.*) Què passa?

HOME: On són les pastilles que hi havia aquí?

JOVE: Se les ha endut la veïna. M'ha dit que ja te les tornaria quan arribés de treballar a la nit. No li has dit que te n'anaves avui a Nova York? Es veu que no en sap res.

Pausa.

HOME: On ens vam conèixer, Elsa?

JOVE: Al Laki, jo hi feia de cambrera.

HOME: Ho sento. No me'n recordo.

JOVE: Ja fa uns mesos que em van despatxar. Des d'aleshores que no tinc feina.

Pausa.

HOME: Necessites diners?

JOVE: No he vingut a demanar-te diners. Només he vingut a parlar.

HOME: De què?

JOVE: Ha estat idea del meu metge.

HOME: El teu metge t'ha dit que em vinguessis a veure?

JOVE: M'ha dit que no em podia quedar tancada a casa, que havia de sortir... I aleshores m'he recordat de tu, de quan venies a prendre una copa al Laki després de sortir del banc i parlàvem una estona. Necessito que m'expliquis què és el que ha passat de debò.

HOME: Jo al banc només era un apoderat.

JOVE: De tota manera explica-m'ho.

HOME: Jo sé el mateix que diuen els diaris i la televisió...

Pausa.

JOVE: Si us plau.

HOME: Però què vols saber?

JOVE: El que sigui que ha passat.

HOME: No és tan fàcil...

JOVE: No soc cap estúpida. Si m'ho expliques bé ho entendré.

Pausa.

HOME: La inestabilitat dels mercats financers n'ha tingut una part de culpa, però l'error més gran ha estat una política monetària equivocada...

Pausa.

JOVE: Quina política?

HOME: Durant anys el país ha seguit una política basada en un objectiu d'inflació semblant al del Banc Central Europeu. Saps què vol dir això?

JOVE: Explica-m'ho...

HOME: Una política així implica augmentar els tipus d'interès quan la inflació està per sota de l'objectiu, i

reduir-los en cas contrari. Això en el cas d'Islàndia, un país tan petit, ha tingut uns resultats desastrosos.

Pausa.

JOVE: Quins resultats? (*Pausa.*) Quins resultats? Digues...

HOME: Aquesta situació va atreure grans influxos especulatius de divises i forts incentius perquè el ciutadà i les empreses s'endeutessin en moneda estrangera; com a resultat, la corona islandesa es va apreciar ràpidament i va crear la il·lusió durant un temps d'una falsa riquesa, fins que ha explotat la bombolla amb la depreciació de la moneda.

Pausa.

JOVE: I com és que ha explotat tot tan de sobte? Per què?

HOME: La crisi financera mundial ha precipitat el col·lapse de la corona islandesa, i ha causat la retirada d'actius dels bancs islandesos per part dels especuladors en un intent de salvar-se.

JOVE: Però si fins fa dos dies servia xampany de més de trenta-set mil corones l'ampolla als banquers del Glitnir.

HOME: Era quan se sentien segurs, quan semblava que tot anava bé.

JOVE: Tu també vas brindar?

HOME: Jo només era un apoderat, ja t'ho he dit.

JOVE: Doncs jo sí que havia provat algun cul d'ampolla que s'havien deixat per beure els banquers del Glitnir. Es pot dir que jo també vaig brindar per la futura bancarrota del país. (*Pausa. L'HOME mira a dins dels calaixos de la tauleta de nit.*) Què busques?

HOME: Una guia.

JOVE: Una guia?

HOME: De Nova York.

Pausa. La JOVE cull la guia de terra.

JOVE: És això? (*Obre la guia i llegeix.*) «Nova York no és Amèrica. Una capital mundial no es pot tancar dins d'uns límits geopolítics. A Nova York es parlen totes les llengües, es preparen tots els plats, estan representades totes les races i nacionalitats, tenen cabuda tots els somnis i es perpetren tots els abusos. Si una idea, un objecte, una esperança, un sabor, un aroma, un pecat, no es troba aquí, és que no existeix. Pocs adjectius referits a aquesta ciutat podrien ser titllats d'hiperbòlics. És una ciutat estimulants i depriment alhora, aterridora i gloriosa, però sempre desmesurada... »

L'HOME l'interromp.

HOME: El bitllet d'avió és a dins?

JOVE: Què?

HOME: Si el bitllet és a dins de la guia...

Pausa.

JOVE: Sí, és aquí.

HOME: De debò que no necessites diners? Te'n puc deixar uns quants i ja me'ls tornaràs.

JOVE: No em calen. Tinc l'atur i he tornat a casa dels meus pares. Els meus pares han perdut tots els seus estalvis però si més no la casa encara és seva. Aquesta casa és teva?

HOME: Sí, però el cotxe l'he hagut de tornar.

JOVE: Has perdut el teu cotxe?

HOME: Sí.

JOVE: La meva mare diu que la culpa de tot la tenen els vells valors víkings.

HOME: És possible que tingui raó.

JOVE: El meu pare, en canvi, no diu res, però cada dia va fins a la vella factoria de peix on treballava per preguntar si hi ha feina per a ell. (*Pausa.*) No et prens l'esmorzar?

HOME: Em menjaré la poma només. (*No se la menja.*)

JOVE: Et fa res si me'l prenc jo, l'esmorzar?

HOME: No.

JOVE: De tant en tant se m'obre una gana, com si no hagués menjat res en tres dies. (*Pausa.*) Em passes una torrada?

L'HOME li passa una torrada a través dels barrots del llit.

HOME: Seu aquí si vols...

JOVE: No et vull deixar els llençols plens de molles de pa.

Pausa.

HOME: Et fa res si em vesteixo, mentrestant? No vull arribar tard a l'aeroport.

JOVE: No. No em fa res. (*Pausa. Torna a llegir la guia mentre l'HOME s'aixeca però no es vesteix.*) «Si pensa visitar Nova York entre l'octubre i l'abril, és recomanable portar una gavadina amb folre de treure i posar, així com botes *katiuska* i algun tipus de barret o caputxa impermeable, ja que els vents que solen acompanyar les pluges poden fer girar els paraigües del revés». Fa el mateix temps que a Reykjavík, oi?

HOME: Això sembla.

JOVE: Només portes aquesta maleta?

HOME: Sí.

JOVE: El paraigua és a dins?

HOME: Me'n compraré un allà.

JOVE: Si jo me n'anés tan lluny no sé quantes coses m'enduria.

HOME: No has estat mai a Nova York?

JOVE: No.

HOME: Jo tampoc. Serà la primera vegada.

JOVE: Puc venir amb tu?

HOME: Amb mi?

JOVE: A Nova York...

HOME: Es necessita un visat per entrar al país.

JOVE: Un visat? On ho diu? (*Es mira la guia i llegeix.*) «El novaiorquès camina i camina molt de pressa. El nostre consell és que vostè faci el mateix. Els vianants van sempre per la dreta i caminen uns darrere dels altres. Tingui en compte que està molt mal vist avançar per l'esquerra, atès que aquesta zona està reservada, en principi, a aquells que circulen en sentit contrari. Si no respecta les normes es farà mereixedor d'alguna mirada de desaprovació. En qualsevol cas, aviat s'adonarà que és més còmode seguir la gent que en tot moment va de pressa...» (*Mira l'HOME.*) No ho deia de debò. No me n'aniria a Nova York amb tu.

HOME: Jo tampoc tinc ganes d'anar-me'n. La veritat és que no m'agrada viatjar. Dec ser l'únic islandès que no ha sortit mai d'Islàndia. Podia haver-me'n anat fa molts anys, quan la meva mare se'n va anar a viure a

Nord-amèrica. Però em vaig estimar més quedar-me a Islàndia amb els meus avis. Ara fa dos anys va conèixer un carnisser de Nova York i s'hi va casar.

JOVE: La teva mare?

HOME: Fa tres anys que no la veig. Ni tan sols conec el carnisser, el seu marit.

JOVE: No vas anar al casament de la teva mare?

HOME: Parlem de tant en tant per telèfon, però des de fa setmanes que no contesta ni em truca.

JOVE: Al Laki no et vaig sentir parlar mai de la teva mare.

Pausa.

HOME: De què parlava al Laki?

JOVE: De tu.

HOME: De mi?

JOVE: I de la feina. Et queixaves sovint del sotsdirector.

HOME: Del sotsdirector?

JOVE: Del sotsdirector del banc.

HOME: Aquest no era jo, devia ser en Bergsson.

JOVE: Qui?

HOME: Un company de feina que tenia problemes amb el sotsdirector i que va demanar el trasllat a Londres. Ell